

М. М. Горюнова,
кандидат філологічних наук,
завідувач кафедри сучасних європейських мов,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

МНОЖИННИЙ ІНТЕЛЕКТ І ЙОГО ВПЛИВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ЗАНЯТТЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сучасний темп розвитку суспільства, інтенсивні інтеграційні процеси, збільшення професійних і академічних обмінів та поглиблення міжнародного співробітництва потребує вільного володіння іноземними мовами. Їх вивчення формує не тільки мовну, а й міжкультурну компетенцію, яка демонструє ступінь здібності людини брати участь в іншомовному спілкуванні на міжкультурному рівні.

Освітній процес останніх двох десятиліть все більше приділяє уваги його особистісному змісту. Цей процес почався в 60-70 роки 20 століття з тенденції «гуманізації», коли навчання, орієнтоване виключно на авторитет викладача, поступається особистісному підходу до учнів, студентів, слухачів, а їх суб'єктивний досвід визнається як самоцінність. Також звернули увагу на вплив таких факторів як почуття, емоції, інтереси, напруженість, впевненість, фрустрація, мотивація та ін., від яких залежить ступінь засвоєння навчального матеріалу студентами.

1983 року в США була надрукована книга Говарда Гарднера «Структура розуму: теорія множинного інтелекту» (*Howard Gardner «Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences»*), в якій американський психолог стверджував, що не існує єдиного інтелекту, так званого *general intelligence*, який вимірюється відомим IQ-тестом. Навпаки, існують множинні форми прояву інтелекту. Вони незалежні один від одного і не можуть вкладатися в рамки стандартних тестів.

Г. Гарднер виділив сім видів інтелекту, додавши згодом ще два: лінгвістичний, логіко-математичний, візуально-просторовий, музичний, натуралістичний, тілесно-кінестатичний, внутрішньоособистісний, міжособистісний, екзистенціальний.

Кожен з видів інтелекту характеризує особливий засіб взаємодії людини з дійсністю; вони мають свою структуру й функції, що надає їм особливий потенціал для розвитку. Те чи інше суспільство оцінює одні інтелекти вище, ніж інші. Це залежить виключно від певних культурних традицій, але всі види інтелекту рівні між собою. Так, європейське та північно-американське суспільства високо цінують логіко-математичний інтелект – здібність оперувати цифрами та раціонально мислити (вчений, математик, бухгалтер, статистик, комп'ютерний програміст, аналітик) і лінгвістичний інтелект – здібність до усного та письмового володіння словом (викладач, вчений, журналіст, редактор, політик, письменник, поет).

Хоча теорію Г. Гарднера психологи сприйняли спочатку без особливого ентузіазму, то педагоги звернули увагу на можливість нового підходу до навчання. Незважаючи на дискусії навколо *multiple intelligences*, теорія множинного інтелекту здобуває все більше значення в дидактиці. Заняття з іноземної мови, яке більше, ніж інші орієнтується на схильності студентів, повинно враховувати цю різноманітність в навчальному процесі. В методиці викладання іноземної мови спираються на такі види інтелекту:

- Внутрішньоособистісний інтелект – представлений здатністю чітко сприймати себе з перевагами й недоліками, здатністю самодисципліни, саморозуміння та знаннями про саморегуляцію та самоконтроль.
- Міжособистісний інтелект – представлений здатністю успішно спілкуватися з іншими людьми, розпізнавати й оцінювати їх настрої, наміри, мотивації та почуття.
- Логіко-математичний інтелект – типовий для наукового, аналітичного мислення та вирішення проблем; виявляється в здатності класифікувати, прогнозувати, порівнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.
- Лінгвістичний інтелект – це здатність говорити, розмірковувати, думати через відносини між формою й змістом мови.
- Музичний інтелект – це ритм, тембр, висота тону, сила звуку, інтонація.
- Візуально-просторовий інтелект – це здатність машинально уявляти образи, простори, приміщення, міста; вміння уявляти та візуально охоплювати маленькі та великі структури, обмежені та безмежні.
- Тілесно-кінестатичний – це здатність використовувати тіло для вирішення задач, спілкуватися за допомогою жестів, навчатися в русі.

Представлені нахили студентів дозволяють уникати стандартизації змісту навчання під час занять з іноземної мови. Спираючись на різні види інтелекту, такі заняття впроваджують креативні форми роботи і роблять можливим персональний підхід до студента та його стилю навчання. Застосування методу множинного інтелекту дозволяє викладачу цікаво, насичено, продуктивно організувати заняття, а студентам – ефективно досягати своїх цілей за найменшу кількість часу.